

Winterkoning - Troglodytes troglodytes

Dit kleine, bruine vogeltje van slecht 9 tot 10,5 cm is nog het best te herkennen aan zijn kort, rechtopstaand staartje. Het is na de Goudhaan de kleinste broedvogel in België. Desondanks zijn kleine gestalte is zijn zang zeer luid en explosief. Winterkoningen komen in allerlei soorten habitat voor zolang er maar voldoende schuilplaatsen aanwezig zijn. Dit in de vorm van dicht struikgewas en ruige vegetatie. Aanplantingen van hagen en struwelen rond landbouwterreinen zijn essentiële elementen om Winterkoningen een thuis te bieden in de huidige grootschalige agrarische gebieden.

Winterkoningen voeden zich vooral met insecten, slakjes, allerlei larven, spinnen en duizendpoten. In de winter is hij een veelvoorkomende gast op de voertafel. Hij zal het liefst op de grond, in de beschutting van struikgewas op zoek gaan naar zaadjes en andere kleine hapjes. Door hun kleine gestalte - ze wegen nauwelijks 10 gram - hebben ze het tijdens strenge winters heel moeilijk om hun lichaamstemperatuur op peil te houden. Tijdens deze periode sterven dan ook veel Winterkoningen. Op langere termijn lijkt de Vlaamse populatie wel stabiel te blijven.

Het mannetje bouwt meerdere bolvormige constructies van bladeren, gras en mos in heggen, klimop, boomstronken, schuurtjes en zelfs in oude, verlaten nesten van andere vogels. De ingang zit schuin bovenaan. Het vrouwtje kiest er het meest geschikte nest uit en zal zelf de binnenkant bekleden met veertjes. Na een broedperiode van twee weken komen de jongen uit het ei. Na ongeveer 15 dagen zijn de jongen vliegvlug.

Wettelijk statuut

Om het wettelijk statuut te lezen kunt u [hier](#) klikken.

Leuke weetjes over de Winterkoning

Van waar komt de naam Winterkoning?

De betekenis van de wetenschappelijke naam Troglodytes troglodytes is holbewoner, afkomstig van het feit dat ze hun eigen holletje maken door een bolvormig nest te bouwen. De Nederlandse naam is enerzijds afkomstig van het feit dat hij ook in de winter zijn lied zingt, anderzijds met de Griekse sage over de koningskeuze die bij 'Verhalen en legendes' wordt beschreven.

Vlaamse dialectnamen voor Winterkoning:

Duimpje, boerenachtegal, doeletje, kaduintje, keesmus, keunepietje, keuntje, keutertje, klein duimpje, kleine koning, kleine wuit, kneutje, kolientje, kovetje, krotsje, ovendekker, ovenduikertje, peetjekeut, pieperkoning, piepertje, pietekooltje, pieterkeuntje, pover, poverenbaard, poverjantje, povertietje, rittertje, stritje, tietertje, trutje, trutjekoning, wevenaartje, winterkeuntje, wipstaartje.

Wist je dat ...

... Winterkoningen ook graag een nest maken in de zak of mouw van een oude jas, zo ook in de lus van een bundel opgehangen touwen of opgerolde tuinslang?

... volgens de Kelten de Winterkoning geluk en vrede bracht en men daarom lang dacht dat het ongeluk brengt om een Winterkoning kwaad te doen?

Verhalen en legendes

De naam van de Winterkoning is verbonden met een Griekse sage over de koningskeuze. De vogels zouden diegene tot koning verkiezen die het hoogste kon vliegen. De Winterkoning verstopte zich tussen de veren op de rug van een Arend. Toen deze op zijn hoogste punt vloog kwam de Winterkoning tevoorschijn en vloog nog net iets hoger. De vogels namen hiermee geen genoegen. Ze vonden dat de koning ook het diepst in de aarde moest kunnen geraken. De Winterkoning kroop hierop in een muizenhol. Om hem te dwarsbomen werd er vervolgens een uil bij de uitgang op wacht gezet zodat hij niet zou kunnen ontsnappen. De uil viel 's nachts echter in slaap. Hierop werd het kleine vogeltje tot koning uitgeroepen. De uil was hierdoor zo vernederd dat hij sindsdien alleen nog 's nachts op jacht gaat. De Winterkoning blijft sindsdien op zijn hoede en verplaatst zich alleen nog verdekt in het struikgewas. In andere versies van dit verhaal was de Arend na de wedstrijd zo boos op de winterkoning dat deze hem een klap gaf met zijn vleugels. Hierdoor zou hij nooit meer hoger vliegen dan vlak boven de grond.